

Riktlinjer för barn, unga och familjer

INNEHÅLL

1. ALLMÄNT	3
1.1. SOCIALNÄMNDENS AVSIKT	3
1.2. RIKTLINJERNAS SYFTE OCH TILLÄMPNING	4
1.3. LAGSTIFTNING	4
1.4. SOCIALNÄMNDENS KVALITETSLEDNINGSSYSTEM	5
1.5. SAMVERKAN	5
1.6. BARNPERSPEKTIVET	6
1.7. VÅLD I NÄRA RELATIONER	6
1.8. FÖREBYGGA VRÅKNING	6
1.9. FAMILJERÄTT	7
1.10. ENSAMKOMMANDE BARN	7
2. HANDLÄGGNING OCH DOKUMENTATION.....	8
2.1. ANMÄLAN/ANSÖKAN	8
2.2. UTREDNING	8
2.3. BESLUT.....	8
2.4. ÖVERKLAGAN	9
2.5. GENOMFÖRANDE AV INSATS.....	9
2.6. UPPFÖLJNING.....	9
2.7. VÅRD MED STÖD AV LVU.....	9
2.8. INDIVIDUELLA PLANER	10
3. INSATSER	11
3.1. FÖREBYGGANDE INSATSER	11
3.2. ÖPPENVÅRDSINSATSER	12
3.3. DYGNETRUNTINSATSER	13
3.4. EFTERVÅRD OCH ANNAT STÖD	15
4. UNGA LAGÖVERTRÄDARE.....	15
4.1. UNGDOMSTJÄNST	15

1. Allmänt

Enligt portalparagrafen 1 kap 1§ socialtjänstlagen (SoL) ska samhällets socialtjänst på demokratins och solidaritetens grund främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människors ansvar för sin och andras sociala situation, inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten ska bygga på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

I socialtjänstlagen framgår det även att socialtjänsten ska verka för att barn och ungdomar växer upp under trygga och goda förhållanden,

- i nära samarbete med hemmen främja en allsidig personlighetsutveckling och en gynnsam fysisk och social utveckling hos barn och ungdom
- bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och ungdom far illa
- aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk bland barn och ungdom av alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel eller beroendeframkallande medel samt dopningsmedel
- tillsammans med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs, uppmärksamma och verka för att barn och ungdom inte vistas i miljöer som är skadliga för dem
- med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och ungdom som har visat tecken till en ogynnsam utveckling
- i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och ungdom som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet
- i sin omsorg om barn och ungdom tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan ett mål eller ärende om vårdnad, boende, umgänge eller adoption har avgjorts
- i sin omsorg om barn och ungdom tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört (5 kap 1 § SoL)

1.1. Socialnämndens avsikt

Socialnämndens avsikt är att i största möjliga utsträckning använda sig av förebyggande- och öppenvårdsinsatser för att så få barn och unga som möjligt ska tas om hand i dygnetruntinsatser samt använda sig av utförare i egen regi.

Intentionen är vidare att inga barnfamiljer ska avhysas från sin bostad samt att familjer ska återförenas efter ett barns placering i dygnetruntinsats.

1.2. Riktlinjernas syfte och tillämpning

Riktlinjerna syftar till att ge en generell beskrivning av familjeenhetens arbetsätt och insatser samt fungera som en vägledning för handläggarna.

1.2.1. Målgrupp

Målgruppen för dessa riktlinjer är barn mellan 0 och 18 år samt i vissa fall unga upp till 21 år.

1.2.2. Arbetsmetoder

Familjeenhetens arbetsätt baseras på kunskap- och evidensbaserade metoder så långt det är möjligt samt följer Socialstyrelsens riktlinjer och föreskrifter. Alla nya arbetsmetoder som införs bygger på evidensbaserad praktik och egna insatser ska utvärderas. Enheten arbetar bland annat med handläggnings och dokumentations systemet Barns Behov i Centrum (BBiC).

1.3. Lagstiftning

Följande lagar är av stor betydelse för socialtjänstens arbete med barn och unga:

- Föräldrabalken (1949:381) - (FB)
- Förvaltningslag (1986:223) – (FL)
- Kommunallagen (1991:900) – (KL)
- Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare - (LUL)
- Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga - (LVU)
- Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) - (OSL)
- Socialtjänstförordning (2001:937) - (SoF)
- Socialtjänstlagen (2001:453) - (SoL)

Utöver ovanstående lagar kan andra lagar vara tillämpliga. Även rättspraxis samt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd är av vikt.

1.3.1. Sekretess

Alla medarbetare inom socialtjänsten omfattas av sekretess. Sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgifter om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men (26 kap 1§ OSL).

1.3.2. Anmälningsskyldighet

Alla som får vetskap om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla det till socialtjänsten.

Personal inom myndigheter vars verksamheter berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten och kriminalvården är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Personal verksamma inom familjerådgivning är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om att ett barn utnyttjas sexuellt eller utsätts för fysisk eller psykiskt misshandel i hemmet (14 kap 1§ SoL). Samma skyldighet råder för de som är anställda i offentlig eller privat verksamhet.

1.4. Socialnämndens kvalitetsledningssystem

Enligt socialtjänstlagens 3 kap 3§ ska insatser inom socialtjänsten vara av god kvalitet. För att utföra uppgifter inom socialtjänsten ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd [SOSFS 2011:9](#) finns bestämmelser om inrättande av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete inom socialtjänst, verksamhet enligt LSS och hälso- och sjukvård.

I socialnämndens [ledningssystem](#) för systematiskt kvalitetsarbete finns kvalitetsområden, kvalitetsmål och kvalitetskriterier som gäller för socialnämndens verksamheter. Av ledningssystemet framgår även ansvarsfördelningen för det systematiska kvalitetsarbetet.

1.5. Samverkan

I socialtjänstlagen (3 kap 1§) framgår det att socialtjänsten har till uppgift att medverka i samhällsplanering och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda för att främja goda miljöer i kommunen samt ska informera om socialtjänsten. Socialtjänsten ska i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med andra och aktivt verka för att samverkan kommer till stånd (5kap 1a § SoL). Även i förvaltningslagen (FVL 6§) regleras myndigheternas skyldighet att vara varandra behjälpliga och samverka.

All samverkan ska ske med den enskildes samtycke och delaktighet med målet att öka livskvaliten. Samverkan internt och externa ska syfta till att skapa

helhetssyn på den enskildes behov samt hur dessa behov ska tillgodoses för att uppnå bästa värde och nytta.

1.6. Barnperspektivet

Barnets eller den unges bästa ska alltid vara vägledande i socialtjänstens arbete och beviljande av insatser (1 kap 2 § SoL). Bestämmelserna har sin grund i artikel 3 i FN's barnkonvention. I barnkonventionen uppges det att socialtjänsten ska tillförsäkra barnet det skydd och den omvårdnad som de behöver. Dock ska hänsyn tas till de rättigheter och skyldigheter som dennes föräldrar, vårdnadshavare eller andra personer som har lagligt ansvar för barnet har.

När åtgärder som rör barn övervägs ska deras bästa alltid beaktas och de ska få relevant information. Ett barn ska alltid ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör dem, i det fall de inte gör det, ska deras uppfattning kartläggas på annat sätt. Barnets åsikter ska sättas i proportion till ålder och mognad. Insatser för barn och unga ska utformas och genomföras tillsammans med dem och deras vårdnadshavare samt vid behov i samverkan med andra samhällsorgan och organisationer.

1.7. Våld i nära relationer

Våld kan vara fysiskt, psykiskt, sexuellt, socialt och ekonomiskt. Det är av största vikt att alla inom socialtjänsten vågar se, fråga och agera. Socialtjänsten har en skyldighet att utreda och bevilja insatser för en enskild som utövat eller utsatts för våld i nära relation. Det kan exempelvis vara genom stöd, behandling, krisbearbetning eller skyddat boende.

Socialtjänsten ansvarar för att ett barn, som utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp de behöver. Socialtjänsten ska särskilt beakta att ett barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående är ett brottsoffer.

Mer om socialtjänstens ansvar går att läsa i Socialstyrelsens handbok: [Våld - Handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld](#)

1.8. Förebygga vräkning

En hyresvärd är skyldig att meddela socialnämnden när en hyresgäst blir uppsagd och vad som är anledningen till detta. Det är den första signalen om att en hyresgäst riskerar att vräkas – och ger sålunda möjlighet att vid behov vidta åtgärder. Under den så kallade "återvinningsfristen" på tre veckor har socialtjänsten – i de fall det handlar om utebliven hyra – möjlighet att betala eller

ställa säkerhet för att återvinna hyresrätten och därmed förhindra ett utslag från den summariska processen.

Enligt socialtjänstlagen är socialnämnden skyldig att utan dröjsmål inleda utredning om vad som kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd från nämnden. Det är därför viktigt att omedelbart kontakta hyresgästen som riskerar vräkning för att skaffa sig kunskap om det finns behov av nämndens insatser.

Socialtjänstens utredning när en person riskerar att vräkas bör innefatta en genomgång av olika former av stöd och bistånd som den enskilde kan ha behov av. I ärenden som gäller vräkningar är det viktigt att se olika beslutsalternativ ur barnets perspektiv samt att försöka få kunskap om hur barnet uppfattar situationen. När olika intressen står emot varandra ska hänsynen till vad barnets bästa kräver alltid ges företräde.

Ett ärende som avser hot om eller verkställande av vräkning handläggas av försörjningsstödsenheten men samverkan ska alltid ske med familjeenheten när barn finns.

Mer om socialtjänstens och andra aktörers insatser för att förebygga vräkning finns i Socialstyrelsens publikation [Vräkningsförebyggande arbete](#) – stöd till socialtjänsten och andra aktörer.

1.9. Familjerätt

Familjerätten hjälper och stödjer föräldrar som har frågor eller problem gällande vårdnad, boende eller umgänge i samband med separation. De utreder även faderskap/föräldraskap och adoption samt håller i samarbetsamtal.

Familjerätten är på begäran från tingsrätten skyldig att lämna upplysningar, beslutsunderlag och utredningar. Efterfrågade uppgifter ska lämnas skyndsamt.

1.10. Ensamkommande barn

Socialnämnden har antagit Kommunförbundet Stockholms Läns (KSL) riktlinjer [Ensamkommande barn och unga](#) som sina egna. Ensamkommande barn tas emot enligt avtal med Länsstyrelsen och Migrationsverket.

Arbete bedrivs för att utveckla service, boende och skola för målgruppen. Målet är att det stöd de behöver ska finnas inom kommunen.

2. Handläggning och dokumentation

Handläggning och dokumentation regleras i socialtjänstlagen och förvaltningslagen. Vid all handläggning ska stor vikt läggas vid den enskildes och dennes vårdnadshavares rätt till delaktighet, inflytande och självbestämmande. Utredning genomförs med hjälp av handläggnings och dokumentations systemet Barns Behov i Centrum (BBIC). BBIC syftar till att stärka barnperspektivet och delaktigheten för barn, unga och deras familjer.

Mer om handläggning och dokumentation kan läsas i Socialstyrelsens handböcker [Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten](#) och [Barn och unga i socialtjänsten](#)

2.1. Anmälan/ansökan

Utredning ska inledas utan dröjsmål när socialtjänsten mottagit en ansökan eller anmälan eller fått kännedom om att ett barn behöver stöd. En anmälan som inkommit ska genast följas av en skyddsbedömning, detta för att se om barnet eller den unge är i behov av omedelbart skydd. Beslut att inleda eller inte inleda utredning ska, om det inte finns synnerliga skäl, fattas inom fjorton dagar efter det att anmälan inkommit.

En ansökan kan lämnas skriftligen eller muntligen.

2.2. Utredning

Utredning inleds enligt 11 kap 1§ SoL och syftar till att få fram ett allsidigt underlag för beslut. En utredning ska inte vara mer omfattande eller ta längre tid än vad som krävs för att beslut ska kunna fattas.

En utredning ska genomföras skyndsamt, ha ett helhetsperspektiv och vara slutförd senast inom fyra månader. Socialnämnden får dock om det finns särskilda skäl besluta om att förlänga utredningstiden (11 kap 2§ SoL).

2.3. Beslut

Alla beslut om insats ska föregås av en ansökan och utredning. Av beslutet ska det framgå vad den enskilde ansökt om, vilka insatser som beviljats, målet med insatsen, omfattning, för hur lång tid beslutet gäller samt information om rätten att överklaga. Beslut om avslag ska delges skriftligen. Alla beslut ska följas upp och omprövas när beslutet löper ut eller vid förändrade behov.

Beslut tas enligt delegationsordning fastställd av socialnämnden. Beslut som fattas med stöd av delegerad beslutanderätt ska rapporteras till socialnämnden (6 kapitlet 35 § kommunallagen).

Icke verkställda beslut ska enligt 16 kapitlet 6 f - i § SoL rapporteras till socialnämnd, kommunfullmäktige och Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

2.4. Överklagan

Den enskilde ska alltid underrättas om sin rätt till att överklaga ett beslut som gått dem emot. Beslutet ska överklagas skriftligen och den socialsekreterare som fattat beslutet ska vara den enskilde behjälplig om han/hon så önskar.

Överklagandet ska ha inkommit till socialtjänsten inom tre veckor från den dag då den enskilde fått del av beslutet. I det fall beslutet kommit in i rätt tid och inte ändras skickas överklagandet vidare till berörd domstol. Överklagandet förfaller om socialtjänsten själv ändrar beslutet så som den enskilde begärt (21-28§§ FL).

2.5. Genomförande av insats

De insatser som beviljas ska vara av god kvalitet och bygga på kunskap och beprövad erfarenhet. Så snart utföraren informerats och beställningen bekräftats ska insatsen påbörjas och genomförandeplan upprättas.

2.6. Uppföljning

Alla beslut ska följas upp och utvärderas i samråd med barnet eller den unge samt dennes vårdnadshavare i samband med att beslut omprövas eller avslutas.

2.7. Vård med stöd av LVU

I det fall insatser inte kan genomföras i samförstånd och med samtycke av den unge eller dennes vårdnadshavare kan de beredas vård med stöd av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). LVU är en skyddslag och vid beslut enligt denna lag ska vad som är bäst för den unge vara avgörande.

Vård enligt LVU beslutas om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas. Vård ska även beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende (2 - 3 § LVU).

Vård med stöd av denna lag beslutas av förvaltningsrätten efter ansökan från socialnämnden.

2.7.1 Omedelbart omhändertagande

Socialnämnden får besluta om omedelbart omhändertagande för den som är under 20 år om det är sannolikt att den unge behöver beredas vård enligt LVU och beslut från rätten inte kan inväntas. Anledning till att beslut inte kan inväntas kan vara att det finns risk för den unges hälsa eller utveckling och att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.

I det fall socialnämnden inte hinner sammankallas får nämndens ordförande eller någon annan ledamot som nämnden har utsett besluta om omhändertagandet. Beslutet ska då anmälas till socialnämndens nästa sammanträde (6§ LVU).

2.8. Individuella planer

2.8.1. Samordnad individuell plan

Sedan 1 januari 2013 är kommuner och landsting skyldiga enligt lag, socialtjänstlagen (2001:453) 2 kap 7§, att upprätta samordnad individuell plan (SIP) när den enskilde har behov av insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården. SIP syftar till att säkerställa samarbetet mellan de olika huvudmännen och ska samla individens behov i ett dokument. I planen ska det uppges:

1. Vilka insatser som behövs
2. Vilka insatser respektive huvudman ska svara för
3. Vilka åtgärder som vidtas av någon annan än kommunen eller landstinget
4. Vem av huvudmännen som ska ha det övergripande ansvaret för planen

Personal inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården kan initiera en SIP medan exempelvis närstående, elevhälsan, förskola och skola kan föreslå att en SIP ska startas. Det är vårdnadshavaren eller den unga som ger samtycke till att SIP upprättas och därmed bestämmer vilka aktörer som får sammankallas till mötet. Utifrån barnets ålder och mognad bör hon/han också tillfrågas. Om barnet är omhändertaget med stöd av LVU har socialtjänsten rätt att bestämma hur vården ska utföras och vad den unge ska vistas under vårdtiden. Vårdnadshavaren behöver i dessa fall inte samtycka till att SIP upprättas.

2.8.2. Vårdplan

I samband med ett övervägande om placering utanför hemmet ska en vårdplan upprättas. En vårdplan ska beskriva:

1. De särskilda insatser som behövs
2. Det sätt på vilket den unges umgänge med föräldrar, vårdnadshavare och andra närstående ska ordnas
3. Målet med vården

4. Den vårdbehövandes och, i fråga om barn, även hans eller hennes vårdnadshavares syn på den planerade vården (5 kap 1a§ SoF)

En vårdplan ska kompletteras med en genomförandeplan.

2.8.3. Genomförandeplan

Hur ett beslut om insatser ska genomföras dokumenteras i en genomförandeplan. En genomförandeplan upprättas av utföraren tillsammans med barnet och dennes vårdnadshavare. Genomförandeplanen ska regelbundet följas upp, vid placering minst var sjätte månad, och revideras vid behov. Utföraren ska under tiden för beslutet kontinuerligt dokumentera.

Vård- och genomförandeplanen ska även omfatta åtgärder och insatser som andra huvudmän har ansvar för.

3. Insatser

Socialnämndens avsikt är att i största möjliga utsträckning använda sig av förebyggande- och öppenvårdsinsatser. Detta för att så få barn och unga som möjligt ska tas om hand i dygnetruntinsatser.

3.1. Förebyggande insatser

Genom förebyggande insatser kan vissa problem för barn och unga undvikas eller minimeras.

Brotts- och drogförebyggande arbete utförs bland annat av Trygg i Täby som arbetar kommunövergripande med trygghetsfrågor samt för att öka medvetenheten och delaktigheten bland kommuninvånarna i det förebyggande arbetet. De arbetar för att tidigt komma i kontakt med barn och unga som behöver stöd för att inte utveckla ett missbruk och/eller hamna i kriminalitet.

3.1.1. Uppsökande verksamhet

Socialtjänsten har till uppgift att genom bland annat uppsökande verksamhet befrämja förutsättningar för goda levnadsförhållanden. Uppsökande verksamhet syftar till att informera om socialtjänstens arbete samt erbjuda både grupper och enskilda hjälp. Vid behov och när det är lämpligt ska socialtjänsten samverka med andra samhällsorgan, organisationer och föreningar. Uppsökande arbete bedrivs exempelvis genom fältsekreterare.

3.1.2. Föräldrastöd

Förebyggande stöd i form av föräldrastöd har betydelse både för enskilda barn och samhället i stort. Syftet med föräldrastöd är att stärka föräldrarna i deras föräldraskap. Föräldrastöd kan ges genom exempelvis familjesamtal, rådgivning och konsultation, samverkansamtal, nätverksmöten och utbildning.

Socialnämnden ansvarar för att familjerådgivning finns, antingen genom kommunens försorg eller genom annan lämplig yrkesmässig rådgivare (5 kap 3§ SoL). Familjerådgivning består av samtal som syftar till att bearbeta samlevnadskonflikter i parförhållande och familjer för att förbättra kommunikation och relation.

3.1.3. Ungdomsmottagning

Ungdomsmottagningens verksamheten syftar till att förebygga fysisk- och psykisk ohälsa, oönskade graviditeter, sociala problem samt identitets- och relationssvårigheter hos ungdomar.

3.1.4. Stöd till unga brottsoffer

Socialtjänsten har till uppgift att verka för att den som utsatts för brott eller dennes närstående får stöd och hjälp (5 kap 11§ SoL). Stöd till unga brottsoffer kan erbjudas genom stödsamtal, vid kontakt med polis och andra myndigheter samt förberedelse inför rättegång. Stöd ska även kunna ges till anhöriga och vittnen.

3.1.5. Medling

Till kommunens ansvar hör att tillhandahålla medling enligt lagen (2002:445) om medling av brott. Medling ska erbjudas när ett brott begåtts av någon under 21 år. Det är ett frivilligt möte mellan den som begått brott och den som drabbats.

Medlingsverksamhet kan omfatta stödsamtal, hjälp vid kontakt med polis och andra myndigheter samt förberedelse inför rättegång. Stöd ges dessutom till anhöriga och vittnen.

3.2. Öppenvårdsinsatser

För de barn och unga där det förebyggande stödet är otillräckligt kan öppenvårdsinsatser komma ifråga. Stödet ska utformas i samverkan med barnet och dennes föräldrar, bygga på normalitets- och närhetsprinciperna samt utformas så att föräldrarna stöttas i sitt föräldraskap.

3.2.1. Kontaktperson och kontaktfamilj

Kontaktperson och kontaktfamilj kan utses som stöd i personliga angelägenheter, för sociala aktiviteter och för att bryta isolering samt för att öka barnet eller den unges nätverk. Kontaktfamilj kan även beviljas som avlastning till föräldrarna.

För unga under 21 år kan en särskild kvalificerad kontaktperson utses (3 kap 6b § SoL eller 11§ LVU) om behov av särskilt stöd och särskild vägledning föreligger. Insatsen ska syfta till att motverka missbruk, brottslig verksamhet eller annat socialt nedbrytande beteende.

3.2.2. Familjebehandling

Familjebehandlande insatser kan erbjudas barn och föräldrar. Det kan vara familjesamtal, individuellt stöd till barn, unga och föräldrar samt insatser i hemmet eller nätverksarbete. Omfattningen på insatsen kan variera utifrån behov.

3.2.3. Dagbehandling

När skolans resurser inte är tillräckliga för att varaktigt kunna förbättra elevens totala situation eller när den unge riskerar att bli socialt utslagen på grund av kriminalitet, missbruk eller psykisk ohälsa kan dagbehandling i form av resursskola eller dagbehandlingsavdelning beviljas.

3.2.4. MiniMaria

MiniMaria vänder sig till barn och unga som är i eller riskerar att utveckla ett missbruk. För de över 20 år samarbetas det med landstingets beroendemottagning. Kontakt med öppenvårdsmottagningen kan ske både med eller utan biståndsbeslut.

MiniMaria bedriver uppsökande arbete i samarbete med bland annat skolor, husläkarmottagningar, försäkringskassan och arbetsförmedlingen i syfte att informera om verksamheten och problematiken.

3.3. Dygnetruntinsatser

Före placering ska öppenvårdsinsatser prövas. Undantag kan göras, men detta ska tillämpas restriktivt.

Socialtjänsten ansvarar för att de barn som behöver vårdas eller bo i ett annat hem än det egna tas emot i familjehem eller i ett hem för vård eller boende (HVB) samt att de får god vård. Intentionen är att familjer ska återförenas efter placering och socialtjänsten arbetar för att detta ska bli möjligt.

3.3.1. Familjehem

Med familjehem avses ett enskilt hem som på uppdrag av socialtjänsten tar emot barn och unga för stadigvarande vård och fostran och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt. Hur länge ett barn bor i ett familjehem är individuellt.

Vid placering ska en särskild utsedd socialsekreterare som ansvarar för kontakten med barnet utses. Ett beslut om familjehem ska vara tidsbegränsat och omprövas minst var sjätte månad. Besök i familjehemmet ska ske minst fyra gånger per år. Intentionen är att alla barn och unga som placeras i familjehem ska ha tillgång till en dator.

Familjehem utreds enligt nya Kälvestensmetoden. Kälvestensmetoden är en intervjumetod som används för att få en bild av familjens historia och deras förebilder i föräldraskapet samt om rollfördelning, samspel och kommunikationssätt i familjen. Det familjehem som anlitas ska få utbildning och handledning samt råd, stöd och annan hjälp de behöver.

3.3.2. Hem för vård eller boende (HVB)

Hem för vård eller boende är ett hem som tar emot enskilda för vård eller boende i förening med ett boende. Verksamheten ska bedrivs yrkesmässigt med tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Ett beslut om hem för vård eller boende ska vara tidsbegränsat och omprövas minst var sjätte månad.

3.3.3. Jourhem

Jourhem tar emot barn eller unga för tillfällig vård. Om det inte finns särskilda skäl får ett barn placeras i ett jourhem i höst två månader. Jourhem ska få utbildning, råd, stöd och annan hjälp de behöver.

3.3.4. Särskilt ungdomshem ”§12 hem”

Särskilt ungdomshem bedrivs av Statens institutionsstyrelse (SiS) och är ett boende för barn och unga som enligt 3 § LVU behöver stå under särskilt noggrann tillsyn. Detta på grund av kriminalitet, missbruk eller annat socialt nedbrytande beteende. På särskilda ungdomshem kan barn och unga hållas kvar med tvång.

3.3.5. Skyddat boende

Skyddat boende är ett boende för den som behöver skydd mot hot, våld eller andra övergrepp. Syftet med skyddat boende är att stödja den som flyr från en våldsutsatt situation som uppstått i en nära relation. Skyddat boende ska öka

säkerheten och tryggheten, förebygga fortsatt våldsutsatthet och verka stödande. En enskild som beviljas skyddat boende och som tar med sitt barn gör det på eget ansvar. Socialtjänsten har dock ett långtgående ansvar för barnet.

3.4. Eftervård och annat stöd

Till socialtjänstens skyldighet hör att stödja en enskild vid utsluss eller återflytt efter placering.

3.4.1. Träningslägenhet

Träningslägenhet är en resurs för ungdomar och vuxna som av olika skäl behöver stöd från socialtjänsten för att få och klara eget boende. Den som beviljas insatsen träningslägenhet har ofta stort behov av stöd och tillsyn. Boende i träningslägenhet kan vara en förberedelse inför boende i annan mer permanent form av boende.

Boende i träningslägenhet kan endast beviljas personer som inte på egen hand blir godkända som förstahandshyresgäster. Enbart bostadslöshet eller hemlöshet är inte ett skäl för att bevilja insatsen träningslägenhet.

4. Unga lagöverträdare

Socialtjänsten ska omedelbart underrättas om ett barn under 18 år är skäligen misstänkt för ett brott som kan ge fängelse. Vid förhör med ett barn, under 15 år ska och för ett barn under 18 år bör, företrädare från socialtjänsten närvara. Om misstankar kvarstår efter förhör med ett barn under 15 år ska socialtjänsten få ta del av förhørsprotokollet och vidtagna åtgärder (6, 7, 34§ LUL).

På begäran ska socialtjänsten lämna yttrande, om ett barn under 18 år skäligen är misstänkt för ett brott eller har erkänt. Yttrande ska begäras av åklagaren innan beslut tas i åtalsfrågan (11§ LUL).

4.1. Ungdomstjänst

Påföljden ungdomstjänst ska verkställas av kommunen så snart som möjligt och handledare utses. Innehållet i ungdomstjänsten ska redogöras i en arbetsplan och socialtjänsten ansvarar för att planen följs. Om arbetsplanen inte följs ska socialtjänsten underrätta åklagarmyndigheten. Arbetsplanen ska innehålla uppgifter om vart arbetet ska utföras, arbetstider, det lägsta och det högsta antalet timmar som ska utföras varje vecka/månad samt om det finns några övriga villkor.